

BEN HUR

ORDLISTA MED ORTOPEDISK TERMINOLOGI OCH EGENNAMN

Bilaga till SOFs lathund 2004

A-skada	Beteckning på frakturer av laterala malleolen där frakturen är belägen under fotledsspringan. Härvid har den tibiofibulära syndesmosen vanligen hållit.
Abduct	Latin <i>Ab från</i> och <i>Ducere, dra eller leda, föra.</i>
Acetabulum	Latin <i>Acetum ättika</i> och <i>Abulum liten kopp.</i>
Acromion	Grekiska <i>Akron spets</i> och <i>Omos skuldra.</i>
Adamantinoma	Grekiska <i>Adamas öövertinnlig</i> , tumör som påminner om tandemalj.
Adduct	Latin <i>Ad till</i> och <i>Ducere dra eller leda, föra.</i>
Adhesion	Latin <i>Ad till</i> och <i>Haerere att sticka.</i>
Adson	Alfred Washington, 1887-1951 amerikansk neurokirurg, Rochester, Minn. (självhållande hake).
Ahlbäck, Sven	Röntgenolog som klassificerade knäartros.
Akillotenotomi	Förlängning av hälsenan.
Albee	Fred Houdlett, 1876-1945 amerikansk ortoped, New York (bentransplantation).
Albers-Schönberg	Heinrich Ernst, 1865-1921 tysk radiolog (osteopetros, marmorbenssjuka)
Albert	Eduard 1841-1900 tysk-österrikisk kirurg, Innsbruck (artros för instabila leder, akillesbursit).
Albinus	Bernard 1697-1770 tysk läkare. Den förste att klassificera och arrangera musklerna i nuvarande ordning.
Albright	A:s syndrom, fibrös vävnad, växer in i framför allt de långa rörbenen.
Anatomi	Grekiska <i>Ana upp</i> och <i>Tome skära</i> , sålunda en uppskärning.
Anconeus	Grekiska <i>Agkon sväng spec. armbåge (angle, ankle).</i>
Anderson	Roger, am. ortoped. Pionjär inom extern fixation 1934.
Andersson	Olof f 1902, svenk röntgenläkare. Han beskrev 1937 spinal pseudartros vid Mb Bechterew internationellt känt som "the Anderson lesion".
Anderson	William, 1902-1982 skotsk ortoped, Edinburgh (pionjär inom benförlängning).
Andry	Nicolas, 1658-1742 fransk läkare, dekanus för medicinska fakulteten vid Paris universitet. Upphovsman till begreppet ortopedi och symbolen det ortopediska trädet 1741 i boken "l' orthopédie ou l'art de corriger dans les enfants les difformités du corps". Grekiska <i>Orthos rak</i> och <i>Pais barn.</i>
Ankylos	Stelhet i led som uppkommit spontant eller efter skada men ej genom operativt ingrepp.
AO	En från början schweizisk grupp ortopedier, <i>Arbeitsgemeinschaft für Osteosynthese-frage</i> , som bildades 1958 Numera internationell (ASIF). Har i samarbete med grundforskare och tekniker utarbetat implantat och tekniker för operativ frakturbehandling .

Apofys	Grekiska Apo <i>från</i> och Physis <i>tillväxt</i> , sålunda tillväxt från ett ben. Beteckning på del av ben som är avskild från resten från benet genom en tillväxtfog (fys) och som vetter mot muskel eller senfäste. Apofyserna i hälbenet (calcaneus), kotor och höftbenskammen (crista) är de mest kända.
Armbåge	Anglosaxiska Elboga, armbågen.
Artrodes	Beteckning för operation där man stelgör en kvarvarande led genom att ta bort brosket och låta benytor växa ihop som vid en fraktur.
Artroplastik	Operation med ersättning av ledyta.
Artros	Beteckning på brosksjukdom i led. Man får skilja på artros såsom det kan definieras patologiskt/anatomiskt, kliniskt och på röntgen. Vanligen likställer man artros med röntgenologisk artros vilket numera anses innebära att leddspalten eller broskhöjden är sänkt. Vid mer avancerad artros uppkommer sekundära förändringar i skelettet i form av cystbildning och skleros. S k nabbar (osteofyter) anses vanligen vara betydelselösa för denna diagnos.
Artroskopi	Undersökning av en led med ett optiskt instrument "titthål".
Artrotomi	Öppnande av en led.
Astragalus	Grekiska Astragalos <i>en pinne</i> (tärning), utskuren från andra ryggradskotan från ett får.
Autologt ben	Beteckningen på ben som transplanteras och tas från patienten själv samt flyttas till annan plats i kroppen.
ATLS®	<u>A</u> dvanced <u>T</u> rauma <u>L</u> ife <u>S</u> upport är ett nytt koncept för kurser som handlar om det akuta omhändertagandet under "the golden hour" d.v.s. första timmen efter ett trauma.
Avicenna	Ibn 980-1037, persisk läkare, skrev "Canon" en medeltida medicinsk skrift.
Axelluxation	Kan enklast reponeras utan narkos med patienten i bukläge och med armen hängande. Medan patienten slappnar av drar man sakta i armens längdriktning nedåt. Rotation av scapula liksom lokalanestesi i leden kan underlätta. Andra förfaranden är reposition enligt Hippokrates eller Kocher. Se dessa.
B- skada	Beteckning på frakturer i laterala malleolen där frakturlinjen går i höjd med fotledspringan. I dessa fall är den tibiofibulära syndesmosen skadad i ungefär hälften av fallen.
Baastrup	Mb Baastrup, två ryggkott ligger an mot varandra.
Babcock	William Wayne, 1872-1963 amerikansk kirurg, Philadelphia (Babcocks peang).
Babinsky	Josef Francois Félix 1857-1932 fransk neurolog, Paris

Babinskis tecken	Dorsalextension av stortån då fotsulan stimuleras med beröring .
Baker	William Marrant, 1839-1896 engelsk kirurg, London.
Bakercysta	Slem- eller vätskefylld cysta i knäveckets mediala del. Kan ge svullnad och smärta. Vätska kan pumpas ut ifrån knäleden via en ventil till denna cysta som spännes ut periodvis. Brister ibland och kan simulera underbenstrombos.
Balanserat sträck	Ett system för sträckbehandling av frakturer varvid man inte bara drar i benets längdriktning utan även har anordningar för att <i>“hålla benet i luften“</i> . Detta medför att patienten trots sträckbehandling aktivt kan röra olika leder.
Bamburygg	Bechterews sjukdom. Se denna.
Bankart	Arthur Sidney Blundell, 1879-1951 engelsk ortoped, London (beskrev 1923 Bankart-skada vid axellux).
Bankarts op	Vid recidiverande främre axelluxationer syr man fast den utvidgade främre ledkapseln till benkanaler i cavitas glenoidales främre kant.
Banting	F G, 1891-1941 kanadensisk ortoped (ende ortoped som fått Nobelpriset för upptäckten av insulin tillsammans med C H Best).
Barr	Joseph Seaton, 1901-1964 amerikansk ortoped, Boston (beskrev diskbråck 1936).
Barton	John Reha, 1794-1871 amerikansk kirurg, Philadelphia (Bartons fraktur, korrektionsosteotomi, gjorde 1827 osteotomi för att mobilisera en ankylotisk höft).
von Bechterew	Vladimir Michailovitch 1857-1927 rysk neurolog, St Petersburg.
Bechterews sjukdom	Kallas ibland även Pierre-Marie-Stümpells sjukdom efter olika läkare som för länge sedan varit med om att först beskriva den. Kallas vanligen spondylitis anchylopoetica och på svenska bamburygg. Det är en reumatisk sjukdom som är speciellt vanlig hos patienter med antigen HLA B27. Den börjar vanligen i sacroiliacalederna och fortskrider sedan uppåt längs ryggraden och medför stelhet i afficerade leder och diskar. Hela ryggen kan i svåra fall stelna i stark kyfos.
Beck	Claude Schaeffer, 1894- amerikansk kirurg, Cleveland (Beck-borrning).
Bencysta	Enkel bencysta är den vanliga beteckningen på en rundad defekt i skelettet utan reaktiv scleros. Vanligen är denna cysta helt godartad och innehåller bara vätska. Ibland kan det finnas bindväv och någon gång kan den motsvaras av en tumör såsom osteoclastom i tidigt skede, eosinofilt granulom eller aneurysmal bencysta (en slags godartad kärltumör) eller liknande. I sistnämnda fallet är det inte längre frågan om en enkel bencysta.

Bennett	Edward Hallaran, 1837-1907, irländsk kirurg, Dublin
Bennetts fraktur	En fraktur genom basen av tummens metacarpalben varvid ulnara hörnet av metacarpalbenet sitter i läge genom kollateralligamentet medan resten av leden dislocerats radialt och hålls i detta felläge av senor-muskler. Denna fraktur opereras vanligen.
Biopsi	Provtagning av vävnad för cellundersökning.
Blount	Walter P 1900-1992 amerikansk ortoped, Milwaukee (Mb Blount). Se nedan.
Blount´s märlor	Märlor, t ex för tillväxthämmande operation i lårbenet (epifyseodes).
Blount´s sjukdom	En rubbning i fysen medialt i knäleden (huvudsakligen tibiakondylen) medförande varusfelställning (hjulbenthet). Denna uppträder vanligen först i 3-årsåldern och fordrar oftast operation i form av epifyseodes, ev. även kilosteotomi för att korrigera felställningen.
Bostonkorsett	En prefabricerad korsett som finns i olika storlekar och kan anpassas till patienter med skolios. Används huvudsakligen vid lumbala och låga thorakala skolioser. Ger en uträtning av ländlordosen vilket mekaniskt minskar även skoliosen.
Brachium	Latin <i>arm</i> , från grekiska Brachion <i>arm</i> .
Bristow	Walter R 1882-1947 amerikansk ortoped, London (Bristows operation för axellux).
Brodie	Sir Benjamin C 1783-1862 engelsk kirurg, London (Brodies abscess).
Brodies abscess	En begränsad varbildning i skelettet där bakterierna vanligen är lågvirulenta och benet reagerat med en rundad sklerotisk zon kring själva härden.
Browne	Denis 1892-1967 australisk ortoped, London (Denis Browneortos för fotdeformitet)
Buck	Gurdon 1807-1877 amerikansk kirurg, New York (sträck för femurfrakturer).
Bülau	Gotthard 1835-1900 tysk läkare, Hamburg, (Bülau-dränage).
Bunell	Sterling 1882-1957 amerikansk handkirurg, San Francisc
Bunells sutur	En speciell suturteknik för att reparera senskador.
Bunion	Grekiska Bounion <i>kulle</i> eller <i>berömmelse</i> .
Bursa	Latin <i>börs</i> (<i>portmonnä</i>), från grekiska Bursa <i>hud</i> eller <i>vinrött skinn</i> . Franska Bous <i>oxe</i> .
Böhler	Lorentz 1885-1973 österrikisk ortoped, Wien (Böhler-ram, Böhler-vinkel).

Böhlergips	Vid scaphoideumfrakturer har Böhler visat att en gips som slutar alldeles nedanför armbågen ger bättre resultat än den gamla klassiska Reverdingipsen som även fixerade armbågen. Båda gipsarna ska omsluta tummen till ytterleden och även vara väl modellerade i handflatan.
C-skada	Beteckning på fraktur av laterala malleolen där frakturen är belägen ovanför fotledsspringan. Härvid är praktiskt taget alltid den tibiofibulära syndesmosen trasig och fotleden instabil.
Callus	Grekiska Kalon <i>torrt trä (virke)</i> .
Calnan-Nicolle	Protes för ersättning av knogen.
Calvé	Jacques 1875-1954 fransk ortoped, Berck (Legg-Calvé-Perthes vertebra plana).
Calvés sjukdom	Kallas både coxa plana och vertebra plana.
Campbell	Willis Cahoon, 1880-1941 amerikansk ortoped, Memphis (operationslärobok).
Cancellus	Latin <i>rivjärn</i> eller <i>spjälverk</i> .
Caries sicca	Tuberkulös beninflammation, vanligen i axelleden, som medför defekter i caput humeri.
Carpaltunnelsyndrom	Bättre beteckning är medianuskompression. Vid senskidesvullnad av de många senorna i karpaltunneln över handleden, ex vis vid RA, kommer n. medianus i kläm. Patienten får känselnedsättningar i de tre radiala fingrarna inkl. tummen och senare muskelatrofi i tenar. Tidiga symptom är domning och nattsmärtor. Bör diagnosticeras och opereras tidigt. Tidigt tecken - extra ömt vid slag mot nerven - Tinels tecken- kan ge diagnoshjälp.
Carpus	Latin <i>handled</i> , ev. genom grekiska Karphyos <i>torr träbit</i>
Catterall	Anthony, 1936 - engelsk ortoped, London (klassifikation för Perthes).
Celsus	Aurelius första århundradet f. Kr., romersk vetenskapsman, skrev "De Medicina".
Charcot	Jean-Martin 1825-1893 fransk neurolog, Paris (se nedan)
Charcots led	Vid tertiär syfilis kan man få tabes dorsalis - ryggmärgsförtvining - och detta leder bl.a. till smärtökänslighet. Lederna reagerar på detta tillstånd med upprepade mikrotraumata och en långsam förstöring då sensibiliteten ej skyddar lederna. Sådana tillstånd är nu extremt sällsynta men man har istället fått liknande tillstånd vid diabetesneuropati och möjligen vid B12-brist med ryggmärgsförändringar där sensibiliteten likaså kan försvinna.
Charcot-Marie-Tooths sjukdom	En medfödd, långsamt progredierande nervsjukdom som ger förlamningar i benen men i ett tidigt stadium huvudsakligen ger förlamningar inom peroneusregionen så att patienten

får varusställda fötter. Detta brukar korrigeras med sentranspositioner så att muskelbalansen över fotleden återställs.

Charnley

Sir John, 1911-1982 engelsk ortoped, Wrightington (första totala höftledsprotesen av metall mot plast 1959).

Charnleys operationsbox

Charnley konstruerade speciella tält där, inne i op-salen, patientens kropp befinner sig innanför tältet medan huvudet och narkosen är utanför tältet liksom assistansen. Två läkare befinner sig inne i boxen i speciella kläder med huvudhjälm så att deras utandningsluft sugts ut. Boxen tillförs enbart steril luft. Man anser sig nedbringa risken för infektioner med denna metod som framför allt används vid protesoperationer i höfter och knän. Numera används i stället laminärt luftflöde för att ge högsterilitet i operationssalen.

Charnleyprotes

Charnley har gjort en mängd tekniska innovationer inom ortopedin och bl.a. konstruerat den mest använda höftprotesen som utmärker sig genom ett speciellt litet huvud.

Charnleyartrodes

Charnley har även tagit fram en speciell artrodesmetod innebärande att man förutom borttagandet av brosk och skapandet av välanpassade benytor åstadkommer en kompression över artrodesen genom långa stålstänger som borrar genom benet ovanför och nedanför den tidigare leden varefter dessa komprimeras genom skrubbbara förbindelsestag utanför kroppen.

Chiari

Karl, †1982, österrikisk ortoped, Wien (bäckenosteotomi 1955).

Chondromalaci

Uppmjukning - uppfransning av ledbrosket. Denna diagnos används vanligen för smärtor inom knäts främre del och hänförs till broskförändringar i patella. Bättre benämning är *patellalgi* eller *patellofemoralt smärtsyndrom* då man ej med säkerhet kan hänföra smärtorna till broskförändringarna som är vanliga även hos besvärsfria patienter. Typiska symptom är värk när man sitter med böjda knän ex vis på en biograf samt smärtor vid gång i trappor speciellt utför. Patella är ofta öm då den trycks mot femur och man kan känna krepitationer vid rörelser av patella mot underlaget.

Christiansen

Samtida norsk ortoped, opphovsman till en föga framgångsrik totalprotes för höftled.

Clavikel

Latin *liten nyckel*, dimunitiv av *Clavis*, *nyckel*, *nyckelben*

Cobb

John Robert 1903-1967 amerikansk ortoped, New York (rasp, vinkel för skoliosmätning).

Coccyx

Grekiska *Kokkyx gök*. Svansbenet.

Codivilla

Alessandro 1861-1912 italiensk ortoped, Bologna (pionjär inom benförlängning).

Codman	Ernest Amory 1869-1940 amerikansk kirurg, Boston. (Codman var skulderexpert och beskrev rotatorcuffruptur inkl. operation i en berömd bok 1934 samt grundade ett sarkomregister 1920.)
Codmans triangel	Perotal reaktion typisk för osteosarcom, beskrevs 1909 av Codman
Colles	Abraham 1773-1843 irländsk kirurg
Colles fraktur	Den vanliga distala radiusfrakturen (strålbensfraktur) med dislokation dorsalt. Förutsättningen för denna fraktur är vanligen osteoporos och frakturen är därför vanlig i högre åldrar.
Colonna	Paul Crenshaw 1892-1966 amerikansk ortoped, Philadelphia (acetabularosteotomi).
Compartmentsyndrom	se under K
Cooper	Sir Astley P 1768-1841 engelsk kirurg, London (förste som beskrev cervikal höftfraktur).
Coracoideus	Grekiska Korax <i>korpnäbb</i> . Det korpnäbbsliknande utskottet från skulderbladet.
Cotrel	Yves 1700-talet, fransk ortoped, Paris (sträck för skoliosbehandling, CD-instrument för ryggfusion).
Coxa	Sanskrit Kaksha, <i>höft</i> .
Coxa plana	Vanligen kallad Perthes sjukdom. Ibland Calvé-Legg-Perthes-Waldenströms sjukdom. Det är ett smärttillstånd i höften hos barn mellan 4 - 8 år orsakat av bennekros i caput femoris av okänd orsak. Sjukdomen medför tillväxtrubbningar, tillplattning och förstoring av caput som ej längre passar så bra i acetabulum. På lång sikt kan detta leda till sekundär artros.
Coxalgia	Beteckning på smärta i höftleden
CP	Diagnosbeteckning på cerebral pares eller Littles sjukdom som uppstår vid födelseskador på hjärnan och medför spastiska förlamningar.
Creutz	Creutz skena, enkel knäfixerande skena.
Crile	George W 1864-1943 amerikansk kirurg, Cleveland (peang).
Crush-syndrom	Hypovolemisk chock, hyperkalemi, myoglobulinemi och dysfunktion av njurarna till följd av omfattande skelettmuskelskador eller akut kompartmentsyndrom. Obalans av elektrolyter/s kan ge hjärtarytmi.
Crutchfield	Crutchfields tång anbringas i skallbenet för sträckbehandling av halsryggsskador.

Cuffruptur	Den s.k. rotatorcuffen som täcker caput humeri i axelleden och skiljer den ifrån acromions undersida har dålig kärlförsörjning. Den består av en senspegel från m. supraspinatus, infraspinatus och teres minor som fäster på tuberculum majus. Vid åldersdegeneration drabbas denna sena tidigt av förändringar och rupturer uppstår vid måttliga traumata. Värk i axelleden nattetid och smärtor speciellt omkring 90° abduktion är typiska (impingement)
Cuneiforme Danis	Latin Cunues, <i>kil</i> , Forma <i>form</i> . Vristens kilben. Roger 1880-1962 belgisk ortoped, Bryssel (pionjär inom modern osteosyntesteknik).
Danlos	Henry A 1844-1912 fransk dermatolog (Ehler-Danlos syndrom).
Darrach´s operation	Resektion av distala ulna med bibehållande av caput (1913). William Darrach, 1876-1948, am. ortoped
Debasering Déjerine-Klumpke	Borttagning av grundleden på en tå. Augusta 1859-1927 fransk neurolog, Paris (Klumpkes plexusskada).
Dekompression Delpsch	Avlägsnande av tryck mot t ex en nerv. Jacques M 1777-1832 fransk kirurg, Montpellier (första tenotomin för klumpfot 1816).
Deschamps Deyerle	Joseph F L 1740-1824 fransk kirurg, Paris (hake). William, 1916- amerikansk ortoped som uppfunnit ett fixationsinstrumentarium för cervicala höftfrakturer med användande av 9-12 tunna spikar istället för en tjock. Frekvensen av caputnekros och pseudartros synes med denna metod sjunka från vanliga 35-50% till mellan 0 och 15%.
Diafys	Beteckning på den mellersta långa delen av rörbenen mellan fyserna (tillväxtzonerna).
Diastematomyeli	En missbildning i ryggen medförande att vid tillväxten medulla spinalis eller cauda equina kommer i kläm med neurologiska bortfallssymptom från benen. Tillståndet orsakas av en kvarvarande ben- eller bindvävssträng mitt igenom ryggmärgskanalen som hakar upp nervstrukturerna när kärl och nerver växer i olika takt.
Distalstatus	Ett begrepp som på ett pedagogiskt förtjänstfullt sätt är ägnat att fästa uppmärksamhet på de distala eller mest avlägsna delarna av en extremitet. Kontroll av cirkulation, muskel- och nervfunktion distalt om den aktuella skadan (exempelvis frakturen) Distalstatus skall ingå vid beskrivning av varje extremitetsskada.
Distraction Doktor Donati	Dragning och motdragning av t ex benbrott på en extremitet. Latin <i>Lärare</i> från <i>Docere lära</i> . Mario 1879-1946 italiensk kirurg, Turin (sutura).

Dorsalextensionsbandage	Dropptot är ett tillstånd som uppstår efter tryck eller skada på n. peroneus communis varvid dorsalextensionen i fotled och tår sätts ur funktion. För att kompensera detta använder man olika typer av bandage (ortoser) som håller upp foten under svingfasen.
Down	John L H 1828-1896 engelsk psykiater, London (beskrev Mb Down = mongolism).
Dränering	Tillskapande av flöde t ex för var i sår.
Dubbelmalleol	Vid rachit = engelska sjukan - hos små barn är ett symptom att den normalt enpuckliga mediala malleolen får en dubbel puckel som tecken på tillväxtrubbning i fysen.
Dubouset	Jean 1936 - fransk ortoped, Paris (CD-instrumentarium för ryggfusion).
Duchenne de Boulogne	Guillaume B A 1806-1875 fransk neurolog, Paris (Plexusskada)
Dupuytren	Baron Guillaume 1777-1835 fransk kirurg, Paris
Dupuytren´s kontraktur	Ett vanligt degenerativt inflammatoriskt tillstånd i handflatan (fascia palmaris) som medför att fingrarna krokmar alltmer, vanligen med början i lillfingret. E-vitamin anses förebygga eller lindra. Den vanliga behandlingen är operation med borttagande av den skrumpnade fascian.
DuLaurens	André 1558-1609 fransk läkare myntade termen " <i>cauda equina</i> ".
Duverney	Joseph 1648-1730 fransk anatom (namngav brachialplexus nerverna).
Dwyer	Allan F 1920-1975 australiensisk ortoped, Sidney (skoliosoperation).
Eburnation	Latin Ebur <i>elfenben</i> .
Eden	Rudolf tysk kirurg, Jena (op för recidiverande axelluxation 1918).
Eggers	Georg W N 1896-1963 amerikansk ortoped, Galveston, Texas (op för cp-kontraktur vid knät).
Ehlers	Edvard 1863-1937 dansk dermatolog (Ehler-Danlos syndrom).
Ektomi	Op med bortskärande av ett organ.
Enchondrom	Godartad brosktumör som vanligen sitter som en cystliknande defekt i handskelettet. Behandlas vanligen genom utskrapning.
Enneking	William 1926 - amerikansk ortoped, Gainesville (tumörgradering).
Ender	Enders mägspikar slås in ovanför knät för fixation av höftfrakturer.
Eosinofilt granulom	En bentumör innehållande mjukvävnad med många esionofila celler. På röntgen ser det ut som en rundad bedefekt, bencysta eller liknande. Skrapas ut.

Epifys	Grekiska Epi <i>ovanpå</i> och Physis <i>tillväxt</i> . Benämning på ett rörbens perifera delar, som ligger närmast leden. Gränsen går vid fysen.
Epifyseodes	Operation som påverkar tillväxtbrosket så att tillväxt hämmas.
Erb	Wilhelm H 1840-1921 tysk neurolog, Heidelberg (plexusskada).
Erbs förlamning	Vid förlösning och dragning i armarna kan brachialplexus skadas.
von Esmarch	Johann F A 1823-1908 tysk kirurg, Kiel (binda för blodtomhet).
Evans	David L 1919 - engelsk ortoped (ligamentplastik i fotled).
Ewing	James 1866-1943 amerikansk patolog, New York (Ewing-sarcom). Ewings tumör är en mycket elakartad bentumör. Insjuknandet är ofta akut och kan likna en infektion. Vanligast hos barn. Kännetecknas på röntgen av s k spikulabildning eller lökliknande förkalkningszoner. Dålig prognos både efter operation och den kanske vanligare strålbehandlingen.
Exartikulation	Amputation genom led.
Excision	Utskärning av vävnadsbit.
Exploration	Friläggning av ett område för undersökning.
Exstirpation	Op med fullständigt avlägsnande av ett organ.
Facett	Franska Facette, <i>litet ansikte</i> . Facettled (ryggen)
Falang	Grekiska Phalanx <i>stridslinje</i> . (ett av) tårnas eller fingrarnas rörben.
Fanconis syndrom	Ärftlig sjukdom, medför dålig benväxt, svaga ben och liten kotkroppsstorlek.
Fantomsmärtor	Vid amputationer av extremiteter kan spontant uppkommen retning av de avskurna nerverna upplevas som om kroppsdelen fortfarande fanns kvar (fantomkänsla). Dessa sensationer kan ha karaktären av svår varierande och tilltagande smärta = fantomsmärta.
Farabeuf	Louis H 1841-1910 fransk kirurg, Paris (hake).
Feil	André 1889 - fransk neurolog, Paris (Klippel-Feil-syndrom).
Femur	Latin <i>lår</i> , möjligen genom latinska fero <i>Jag bär</i> .
Fibula	Latin <i>broschnål</i> , från lat figo <i>Jag fastnar</i> . Vadbenet.
Finkelsteins test	Vid Quervains tendovaginit i abductor pollicis longus och extensor pollicis brevis, senfack I vid handleden utlöser detta test smärta. Man knyter handen med tummen under fingrarna och böjer därefter handleden i ulnar riktning.
Fixation	Metod att hålla ett benbrott i ett bestämt läge. Jfr osteosyntes

Fogarthy	Thomas J amerikansk läkare (artärembolikateter).
Foley	Frederic E B 1891 -amerikansk urolog (urinblåsekateter).
Forestier	Jacques 1890-1978 fransk läkare, Aix-les-Bains (Mb Forestier).
Fossa	Latin <i>dike</i> , <i>skyttegrav</i> från fodere <i>Jag gräver</i> .
Fotledsfraktur	När man " <i>vricker</i> " foten går vanligen först de laterala kollateralligamenten av. Vid större våld får man frakturer på båda malleolerna och ev. på den "tredje malleolen" (processus posterior tibiae). Den tibiofibulara syndesmosen kan likaså skadas utan att detta syns på röntgen. Beroende på utseendet på frakturen speciellt i fibula indelar man frakturerna i A, B, och C-skador vilket kan vägleda vid behandlingen. Vid B-skador och C-skador bör man genom operation eller på annat sätt kontrollera syndesmosen och reparera om den skadats.
Fotvalv	Man talar om ett bakre fotvalv som går ifrån stortåns bas till hälen och sedan minskar i lateral riktning för att vara försvunnet motsvarande laterala fotranden. Ibland talas också om ett främre fotvalv som emellertid bygger på en missuppfattning. Detta valv finns inte då den normala fotens samtliga metatarsalhuvuden har kontakt med underlaget vid stående. Längre upp på fotryggen finns ett anatomiskt valv med plats för kärl, nerver och muskler. När man ibland felaktigt talar om sänkt främre fotvalv menar man <i>protrusio capitis metatarsalis</i> vilket innebär en kontraktur i metatarsalbenets grundled så att något av metatarsalhuvudena har " <i>sjunkit ned</i> " och utsatts för tryck och clavusbildning.
Fraktur.	Latin <i>fractura en bräcka</i> från Frangere <i>att bryta</i>
Frakturtyper	Man talar om öppna och slutna frakturer beroende på om huden är hel eller perforerad. Man talar om comminut fraktur om det är flera fragment. Felställningarna brukar indelas i: vinkelfelställning, rotationsfelställning, omlottfelställning (förkortning) eller <i>ad latus</i> förskjutning när det är en parallell-förskjutning i sidled. I samband med sträckbehandling eller andra åtgärder kan frakturen bli för mycket utdragen så att det blir en diastas mellan fraktureytorna. Denna " <i>dislocatio ad longitudinam</i> " anses vara särskilt farlig och kan förhindra frakturläkning.
Freeman-Samuelsson	Michael Freeman, samtida eng. ortoped, (FS knäendoprotes)
Freiberg	Albert Henry 1868-1940 amerikansk kirurg, Cincinnati. (Mb Freiberg).
Freibergs sjukdom	Förändringar i mellanfoten hos barn.
Frejka	Bedrich, 1890-1972 tjeckisk läkare (ortos för behandling av CDH, kongenital höftledsluxation).

Frejkas kudde	Vid medfödda höftledsluxationer brukar man lägga barnen i en von Rosenskens för att hålla leden i rätt läge medan kapseln skruppnar och hindrar förnyad dislokation. En fixationsvariant är Frejkas kudde där patienten på ett mindre exakt sätt fixeras i s k godrläge. Recidivfrekvensen och komplikationsfrekvens är vid denna behandling något större än med von Rosenskens.
Friedreich	Nikolas 1825-1882 tysk neurolog (Friedreichs ataxi).
Froment	Jules 1878-1946 fransk internmedicinare, Lyon. (Froments tecken på ulnarispares).
Frozen shoulder	En axelsjukdom som ofta medför akuta smärtor och en mer eller mindre total stelhet i själva axelleden så att den rörlighet som finns bara sker mellan skulderblad och thorax. Orsaken anses vara en cirkulationsrubbing i ledkapseln som därvid skruppnar.
Fusion	Steloperation av leder mellan två eller flera kotor.
Galeazzi	Riccardo 1866-1952 italiensk ortoped, Milano (Galeazziskada: fraktur på distala radius med luxation av caput ulnae).
Galenus	Claudius 131-201 E. Kr. född i Turkiet, romersk läkare för gladiatorerna i Pergamon, senare verksam i Rom. Beskrev paraplegi vid avskärning av ryggmärgen 177 f Kr, ansåg att varbildning i sår var eftersträvansvärt. Hans läror var ledstjärna för läkare i 1000 år.
Garden	Gardens typindelning, gradering av lårbenshalsbrottets felställning.
Gaucher	Mb Gaucher, ärftlig sjukdom. Kan bl.a. medföra försvagning i benen.
Garré	Mb Garré, spec. form av benröta utan varbildning. Carl Garré, 1857-1928, schweizare verksam i Bonn
Gemellus	Latin <i>liten tvilling</i> . dim. av Geminus <i>tvilling</i> , gammal benämning för testikel.
Genu	Latin <i>knä</i> genom Grekiska Gonu <i>knä</i> .
Gerdy	Pierre Nicolas 1797-1856 fransk anatom och kirurg, Paris (Gerdy's tuberkel).
Gigli	Leonardo 1863-1908 italiensk gynekolog, Florens (Giglisåg).
Gill	Arthur Bruce 1876-1965 amerikansk ortoped, Philadelphia (op för höftdysplasi, panntagsplastik. Gills operation vid förskjutning av ryggkota.)
Gillies	Sir Harold Delf 1882-1960 engelsk kirurg, London (hake).
Girdlestone	Gathorne Robert 1881-1950 engelsk ortoped.
Girdlestones op	Borttagande av lårbenshuvudet för att åstadkomma en slinkled.

Glenoid	Grekiska Glene <i>pupill</i> , <i>grund hållighet</i> , <i>en spegel</i> . Grekiska eidos <i>utseende</i> . Ledhåleliknande.
Glisson	Francis 1597-1677 engelsk läkare, Cambridge. G:s slynga, anbringas runt skallen för sträckbehandling av halskotpelaren.
Gluck	Themistocles, 1853-1942 tysk ortoped (<i>“Endoproteskirurgins fader“</i> . Opererade in den första höft- (1890) resp. knäendoprotesen.)
Gocht	Hermann ? - 1938 tysk ortoped, Berlin (op för hammartå).
Gowers	Sir William 1845-1915 engelsk neurolog, London (test för muskeldystrofi).
Goyrand	Jean Gaspar Blaise, 1803-1866 fransk kirurg (fraktur = Smith).
Green	William T, -1986 amerikansk barnortoped, Boston (Anderson-Green schema för resterande tillväxt).
Grice	Extraartikulär subtalusartrodes hos växande ungdom för att häva plattfotet.
GUEPAR	Gångjärnsprotes för knäleden.
Gunston-Hult	Knäprotes, av glidtyp. Fred Gunston, kanadensisk ortoped. Lennart Hult, 1913 - , samtida svensk ortoped.
Guyon	Jean Casimir Félix 1831-1920 fransk kirurg, Paris (Guyon´s kanal).
Gångjärnsproteser	Vid svåra förändringar i knäleden brukar denna utbytas mot en konstgjord led. De första proteserna var s k gångjärnsproteser varav de mest kända är de konstruerade av Walldius, Shier och GUEPAR.
Haglund	Patrik 1870-1937 svensk ortoped, förste professorn i ortopedi 1913, Stockholm
Morbus Haglund	förändring hos barn i hälbenets benfog där hälsenan fäster.
Hallux	Latin <i>stortå</i> från grekiska Allomai <i>att hoppa</i> .
Halsrevben	Vissa människor har ett extra revben ovanför det första revbenet. Denna anomali har ibland ansetts kunna orsaka smärtor i armen genom tryck på plexus brachialis ev. även cirkulationsstörningar i a. subclavia genom tryck på artären. Det är tveksamt om halsrevben har med dessa fenomen att göra.
Halstead	William Stewart 1852-1922 amerikansk kirurg, Baltimore (peang).
Hamatus	Latin Hamus <i>hake</i> . Försedd med hake eller krok t ex os hamatum hakbenet i handleden (handloven).
Harrington	Paul R 1911-1980 amerikansk ortoped, Houston (skoliosoperation).
Harringtonstag	stag för korrigerig av ryggraden. (skoliosoperation).
Harris	Robert 1922 - kanadensisk ortoped, Toronto (Salter-Harris epifysfrakturklassifikation).

Hauser	Emil D W 1897-1982 amerikansk ortoped, Chicago. Op enligt Hauser, förflyttning av knäsenan för att stabilisera knäskålens läge vid recidiverande luxation.
Heberden	William 1710-1801 engelsk läkare, London (Heberdens knutor).
Heberdens knutor	Uppdrivning och förtjockning av fingrarnas ytterleder. Orsaken okänd. Troligen någon slags reumatisk sjukdom men är ej att jämföras med reumatoid artrit.
Helfet	Arthur J 1907-1989 amerikansk ortoped, New York (Bristow-Helfets op för axellux).
Hemipelvektomi	Amputation av ett ben och halva bäckenet.
Hemivertebr	En missbildning varvid kotan är kilformad sedd framifrån och bara hälften av en normal kota. Medför en lokal skolios.
Hermodsson	Beskrev före Hill och Sachs luxationskadan (impressionen) på caput humeri.
Herodotos	490-420 F.Kr. förste grekiske historikern och en betydande vetenskapsman.
Herophilus	300-250 F.Kr. grekisk läkare från Alexandria, myntade termen "Coccyx".
Heterologt ben	Transplantation av ben från en annan djurart till en annan. Kielerbenet kommer från ko varvid benet steriliserats och befriats från antigena proteiner men har kvar en stor del av sin hållfasthet och även stimulerar något till bennybildning, dock sämre än autologt eller homologt ben.
Hey-Groves	E W -1944 gjorde 1922 höfthemiartroplastik med protes av elfenben.
Hilgenreiner	W H tjeckisk barnläkare, Prag (Hilgenreiners linje på bäckenröntgen).
Hippokrates	300-talet före Kristus (460-355?) grekisk läkare, Kos (reposition av axelluxation).
Hoffa	Albert 1859-1908 tysk ortoped, Würzburg och Berlin (Hoffas fettkropp).
Hoffman	Raoul schweizisk kirurg, Geneve (extern fixation).
Hoffmaninstru- mentarium	Hoffman utvecklade ett externt fixationssystem för frakturer. Man borrar in 3 smala stålstänger i benet ovanför och nedanför en fraktur och förbinder dessa med stavar via speciella knutar. Speciellt vid öppna och infekterade frakturer är extern fixation av stort värde.
Hohmann	Georg 1880-1970 tysk ortoped, München (hake, op hammartå)
Homans	John 1877-1954 amerikansk kirurg (tecken på trombos).
Homologt ben	Transplantation av ben från en människa till en annan.
Humerus	Latin <i>överarmsben</i> från grekiska Omos <i>axeln</i> .

Hybbinette	Samuel, 1876-1939, svensk kirurg, Stockholm (op. för axellux 1932).
Ilizarov	Gavril A 1921-1992 rysk ortoped, Kurgan (teknik för benförlängning).
Impingement	Inklämning av vävnad i trångt utrymme. Används vanligen om inklämning av vävnad under axelklaffen (acromion) eller av perifera nerver eller av vävnad i fotleden.
Incision	Insnitt.
Infraktion	Benämning på fraktur som bara är en spricka utan dislokation och där vanligen periostet (benhinnan) är helt.
Inkongruens	Används vanligen om ledytter som inte riktigt passar ihop t.ex. efter fraktur. Inkongruent led.
Inman	Verne 1905-1980 amerikansk ortoped, San Francisco (gånganalys, biomekanik).
Instabil kotfraktur	Om en kotfraktur är instabil kan man riskera dislokation och nervsymptom eller förlamning. På röntgenbilder kan man misstänka instabilitet om frakturen är mycket utbredd, om bågarna gått sönder liksom om tagguts-kotten sitter långt isär.
Ipsilateral	Benämning på förändring som sitter på samma sida som den aktuella.
Jakobowski Johansson	Knogprotes. Sven Chr 1880-1959, svensk kirurg, Göteborg (kanulerad spik för cervikal höftfraktur).
Jones	Sir Robert 1857-1933 engelsk ortoped, Liverpool (knäförband, sentransplantation).
Judet	Jean 1905-1980, fransk ortoped, Paris Total höftprotes av plexiglas, den första i sin art 1946.
Judet Jättecellstumör	Robert, 1909-1980 fransk ortoped Bror till Jean - se ovan. Kallas även osteoclastom. Är en godartad tumör som dock har viss tendens att recidivera lokalt. Sitter oftast omkring knäleden. Ger blåsformiga hål i skelettet vilka tenderar att expandera så att omgivande ben resorberas och försvinner. Behandlas vanligen genom utskrapning, någon gång genom total resektion.
Kapsulotomi Keller	Genomskärning av en del av ledkapseln. William L 1874-1959 amerikansk kirurg, Washington DC. (Debasering enligt Keller med mjukdelsplastik vid hallux valgus.)
Kielerben	Heterologt ben från ko som finns färdigt att köpa i olika form och storlek.
Kienböck	Robert 1871-1953 österrikisk radiolog, Wien (lunatummalaci).

Morbus Kienböck	Osteonekros i lunatum, långsam förstörelse av ben i handroten. Ger upphov till smärtor i handleden. Opereras ibland genom förlängning av ulna som ofta är kortare än normalt vid denna sjukdom.
Kilosteotomi	Borttagning av ett kilformigt stycke ur benet.
Kirschner	Kirschnertråd, benämning på tunna stift med borrlänkande spets. Används för att fixera små frakturfragment eller för att lägga trådsträck i samband med frakturbehandling. Martin Kirschner 1879-1942, tysk kirurg
Kirurg	Grekiska Cheir <i>hand</i> och Ergon <i>arbete</i> .
Klippel	Maurice 1858-1942 fransk neurolog, Paris (Klippel-Feil-syndrom).
Klumpfot	Benämning på en medfödd missbildning där fotsulan pekar inåt ibland nästan inåt uppåt. Fyra felställningar är karakteristiska nämligen; equinus (spetsfot), varus (snedställning inåt), excavatus (extra högt bakre fotvalv), adductus (inåtföring av framfoten). Behandlas med upprepade redressioner (tillrättadragningar) och gips i nyföddhetsåldern, i svårare fall genom operation.
Klumpke	Se Déjerine-Klumpke
Klumpkes förlamning	Vid förlösning och dragning i armarna kan armplexus skadas varvid denna förlamning uppstår. Den har något annorlunda utbredning än Erbs motsvarande förlamning.
Knowles	Fred, 1888-1973, am. ortoped, Iowa. (Knowles pins för osteosyntes av cervikal höftfraktur)
Kocher	E. Theodor 1841-1917 schweizisk kirurg, Bern (peang, mobilisation av duodenum, reposition av axellux).
Kompartmentsyndrom	Vid akut kompartmentsyndrom föreligger ett onormalt högt tryck i en muskellogge vilket hämmar det lokala blodflödet och den neuromuskulära funktionen i loggen. Extremiteten blir kraftigt svullen och patienten får en intensiv smärta. Kompartmentsyndrom måste behandlas akut (tryckmätning och ev. fasciotomi) för att undvika nekros och ischemisk kontraktur (Volkmann). Den kroniska formen är reversibel och drabbar individer med mycket hög aktivitetsnivå.
Kompressionsplatta	Platta hörande till det s k AO-instrumentariet som används för att fixera frakturer, i detta fall genom kompression på den sida av frakturen som plattan sitter.
Kondyl	Grekiska Kondylos, <i>en knopp</i> (kula). Ledhuvud, ledkula.
Kramer	Kramerskena, användes för provisorisk handledsfixation.
Krepitation	Latin <i>litet oljud</i> , från Grekiska Krepis
Krogius	Frans A B 1864-1939 finsk kirurg, Helsingfors (op patellarluxation) Op enl. Krogius mjukdelsplastik för att stabilisera knäskålen.

Krukenberg	Hermann 1863-1935 tysk kirurg, Elberfeld (ovarialcancer, handamputation).
Krukenbergamputation	Ett tidigare alternativ till proteser är att man vid amputationer på underarmen delar på radius och ulna som får var sin muskel och hudlambå innehårande att dessa båda ben, som en stor hummerklo, kan gripa och delta med bibehållen känsel. Utseendemässigt är denna amputation ej tilltalande men den kan vara funktionell.
Küntscher	Gerhard 1900-1972 tysk kirurg, Kiel, Hamburg (märghåls). Küntscherspik för fixation av benbrott i de långa rörbenen. Spiken hade från början V-form, senare klöverform och avser att genom utfyllnad av märghålan stabilt fixera rörbensfrakturer så att man kan belasta dem direkt efter operationen.
Köhler	Alban, 1874-1947 tysk radiolog, Wiesbaden (aseptisk bennekros i fot).
Morbus Köhler	Övergående brosksjukdom i några av fotens ben hos barn, kan antingen sitta i naviculare (Köhler I) eller i något metatarsalhuvud, vanligast är det andra (Köhler II). Sjukdomen behöver vanligen ej behandlas aktivt.
König	Franz 1832-1910 tysk kirurg, Berlin (Königs bennekros, panntagsplastik för CDH)
König	Fritz 1866-1952 tysk kirurg, Greifswald (op nageltrång).
Lachmann	John amerikansk ortoped (Lachmann test vid korsbandsskada)
Lambotte	Albin 1866-1955 belgisk ortoped (pionjär inom osteosyntesteknik, rasp, mejsel).
Lambrinudi	Constantine 1890-1943 grekisk ortoped, London (fotartrodes - steloperation i fotleden).
Lane	Sir William A 1856-1943 engelsk kirurg, London (Lanes platta för osteosyntes).
Lange	Fritz 1864-1952 tysk ortoped, München (skoinlägg för plattfot, instrumentering vid tbc-spondylit).
Langeinlägg	Hålfotsinlägg med uppvikta kanter.
von Langenbeck	Bernhard R K 1810-1887 tysk kirurg, Berlin (hake).
Langer	Karl Ritter v Edenberg, 1819-1887 österrikisk anatom, Wien, (Langers linjer i huden).
Lasègue	Ernest Ch 1816-1883 fransk läkare (L:s test, undersökning vid misstanke om diskbräck).
Lateral release	Snitt i ett litet ledband och kapseln på utsidan av knät.
Lauenstein	L:s projektion, röntgenologiskt begrepp, spec. upptagning vid höftglidning. Karl Lauenstein, 1850-1915, tysk läkare
Leadbetter	Guy W 1893-1945 amerikansk ortoped, Washington DC (reposition av cervikal höftfraktur).

LeFort	Léon C 1829-1893 fransk kirurg (ansiktsfraktur).
Legg	Arthur Th 1874-1939 amerikansk ortoped, Boston (Mb Legg-Calvé-Perthes).
Leggs sjukdom	En annan benämning på Perthes sjukdom eller coxa plana.
Lexer	Erich, 1867-1937, tysk ortoped. Lexer-mejsel. Opererade 300 fall av massiva allograft i stora leder från 1907.
Ligament	Latin där något är fäst från <i>Ligare fästa</i> .
Linea aspera	Latin aspera <i>grov</i> sålunda en grov linje.
Lisfranc´s led	Lederna i foten mellan samtliga metatarsalbens baser och resten av foten där en funktionell amputation är möjlig. Jacques Lisfranc de Saint Martin 1790-1847, fransk kirurg bl.a. i tjänst hos Napoleon I
Lister	Lord Joseph 1827-1912 skotsk kirurg, Glasgow, införde antiseptiken med karbolsprit.
Little	William J 1810-1894 engelsk kirurg, London (cerebral pares - Littles sjukdom)
Lloyd Roberts	George 1918-1986 engelsk barnortoped, London.
Lorenz	Adolph 1854-1946 österrikisk kirurg, Wien (Lorenz I resp. II position vid röntgen för höftlux).
Lord	Totalprotes för höftleden
Lotus	Knäledsprotes
Lubinus	Lubinus tysk ortoped i Kiel som konstruerat en ofta använd höftprotes Lubinusprotesen.
Lumbar	Latin <i>Lumbus njurtrakten</i> , ländryggen.
Lumbrical	Latin <i>lumbricus en orm</i> .
Luque	Eduardo, mexikansk ortoped (skoliosoperation).
Luxation	Går helt ur led t.ex. i höftleden. Subluxation = går delvis ur led t.ex. vid instabilitet i axelled
McBride	Earl D 1891-1975 amerikansk kirurg, Oklahoma City (op för hallux valgus) Op enl. McBride med bl.a. sentransposition.
McKee	Ken, engelsk ortoped 1906-1991. Introducerade 1951 totalprotes (McKee-Farrar) för höftleden. Protesen är en numera mindre använd höftledsprotes där både acetabularleden och femurdelen var av stål. Detta gav upphov till friktion och frigörande av stålpartiklar som retade vävnaderna i omgivningen.
McLaughlin	McLaughlinspik, trevingad spik för fixation vid höftledsbrott. Harrison Lloyd McLaughlin, 1906-1970, amerikansk ortoped

McMurray	Thomas P 1888-1949 engelsk ortoped, Liverpool (tecken på meniskskada). Patienten ligger på rygg. Man böjer knät maximalt, roterar utåt för att testa mediala menisken och inåt för att testa laterala menisken. När vridningen har gjorts maximalt sträcker man snabbt knäleden till rät vinkel. Det kan då uppstå en knäpp i knät Testet är dock inte särskilt säkert.
Madelung	Otto W 1846-1926 tysk kirurg, Strasbourg (handdeformitet). Madelungs missbildning, handleden vriden åt ena sidan p g a ojämn växt av underarmens ben.
Maisonneuve	Jacques G T 1809-1897 fransk kirurg, Paris (fotledsfraktur).
Magnuson	Paul 1884-1968 amerikansk ortoped, Chicago, Washington DC. Op enl. Magnuson-Stack för recidiverande axelluxation.
Malgaigne	Joseph F 1806-1865 fransk kirurg (bäckenfraktur, första försöken med extern fixator).
Malletfinger	Eng. mallet = <i>hammare</i> . Hammarfinger, en felställning i fingrarnas ytterleder som uppkommer efter vissa traumata där sträcksenan till ytterfalangen har gått av och vanligen ej växer ihop trots försök att operera eller fixera.
Malleolus	Latin en <i>liten hammare</i> diminutiv av <i>mallus hammare</i> . Fotknöl.
Marfan	Bernard J A 1858-1942 fransk barnläkare, Paris (Marfan's syndrom).
Marie	Pierre 1853-1940 fransk neurolog, Paris (Charcot-Marie-Tooths sjukdom - se detta)
MARS	<u>M</u> edical <u>A</u> ccess & <u>R</u> esults <u>S</u> ystem. Ett projekt inom Socialstyrelsen för att dokumentera aktuell medicinsk utveckling inom flera områden med början inom ortopedin. Bl.a. skriver experter s.k. SotaA-dokument (State of the Art) som sammanfattar den aktuella vetenskapliga synen när det gäller exempelvis artros eller höftfraktur.
Marmor	Tidig knäprotes av schlittenmodell. Leonard Marmor, amerikansk ortoped
Marschfraktur	En utmattningsfraktur som vanligast uppträder i något av de mellersta metatarsalbenen och gärna uppkommer efter långvarig överansträngning, ex vis den första långmarschen i militärtjänst. Moderna, högtränande idrottsmän får liknande frakturer på fibula, ev. tibia och någon gång på collum femoris.
Mathijssen	Antonius 1805-1878 holländsk militärläkare och kirurg (introducerade 1857 gips för frakturbehandling).
Matti	Hermann 1879-1941 schweizisk kirurg Bern, (Op för scaphoideumpseudartos).

Menelaus	Malcolm 1880-1958 australisk barnortoped, Melbourne, (spina bifida).
Meniscus	Grekiska Meniskos <i>månskära</i> diminutiv av Mene <i>måne</i> . Fibrös halvmånformig (brosk)skiva mellan ledytorna i knät. Förekommer även i akromioklavikularleden.
Merle d'Aubigné	Robert 1900-1989 fransk ortoped, Paris (protokoll för höftsmärta och -funktion).
Metafys	Benämning på den del av de långa rörbenen som är belägna närmast fysen. Metafysen har god blodcirkulation. Här uppstår ofta beninfektioner via blodet . Även missbildningar och tumörer är ofta lokaliserade i denna region.
Milwaukee	Milwaukeekorsett, en specialgjord läder- stålskenskorssett för skoliospatienter avsedd att få ryggen successivt allt rakare.
Minerva-gips	En gips som omfattar bröstkorgen, halsen och huvudet och som tidigare användes för att fixera frakturer i halsryggen.
Mitchell	Op där en kil tas ut på mellanfotsbenet på fotens insida för att rätta upp stortån vid hallux valgus, fixation med märkla (1958). C Leslie Mitchell, samtida am. ortoped, Detroit.
Mixer	William J 1880-1958 amerikansk neurokirurg, Boston (beskrev diskbråck).
Mondino de Luzzi	1275-1326 italiensk anatom, skrev "Anatomia", den första textboken helt och håller ägnad åt anatomin.
Monro	Alexander 1697-1767, ordförande i anatomi i Edinburgh, Skottland.
Monteggia	Giovanni B 1762-1815 italiensk kirurg, Milano (fraktur).
Monteggiafraktur	kombination av luxation av strålbenshuvudet i armbågen och fraktur på övre delen av ulna.
Moore	Austin T 1899-1963 amerikansk ortoped (höftprotes). Äldre höftledkuleprotes av metall där man satte in ett nytt ledhuvud men ej bytte ut ledpannan. Används nu sällan och enbart vid cervikala höftfrakturer med friskt acetabulum.
Morton	Dudley J 1884-1960 amerikansk ortoped (Mortons syndrom = metatarsus primus brevior).
Morton	Thomas G 1835-1903 amerikansk kirurg, Philadelphia (Morton´s neuralgi, neurom i foten).
Mortons sjukdom	Ibland kallad metatarsalgi. Patienten upplever smärtor som strålar ut i tårna. Förtjockning eller inflammation av digitalnerverna, som kommer i kläm mellan metatarsalhuvudena, anses vara orsaken och sjukdomen botas i svåra fall genom att en bit av nerven tas bort.
Morton	William T G amerikansk tandläkare, gav den första anestesin (eter) i Boston 1846.
Mose	Knud dansk reumatolog på 1800-talet (Mose´s ring för att bedöma caput femoris sfäricitet).

Moseley	Colin, 1940 - amerikansk barnortoped, Los Angeles (tillväxtschema).
Moseley Moseleyop	H F, samtida kanad, ortoped, Montreal, Op enl. Moseley i axelleden för att förstärka ledpannans rand på den luxerade sidan, komplettering till kapselplastik (1962).
Muskel	Latin <i>liten mus</i> diminutiv av mus.
Müller	Maurice 1917 - schweizisk ortoped, Bern, en av grundarna av AO-gruppen 1958, pionjär även inom den moderna höftproteskirurgin
Månsning	Metod för korrektion av frakturläge i gips genom sågning och brytning av gipsförbandet.
Naviculare	Latin <i>Navicula liten båt</i> . benämning på ett ben i fotleden, båtbenet.
Neer	Charles, 1917- , samtida am. ortoped. Introducerade axelendoprotos, beskrev akromioplastik och publicerade en klassifikation för proximala humerusfrakturer
Neurolys	Op lösning av ärrvävnad runt nerv
Neutralisationsplatta	En frakturfixationsplatta som tillhör AO-systemet och används för att stabilisera olika typer av frakturer som man dessutom skruvat ihop.
Ober	Frank Roberts 1881-1960 amerikansk barnläkare, Boston (Obers test vid höftabduktionkontraktur).
Obturatorius	Latin <i>Obturare att täppa till</i> .
Odontoid	Grekiska <i>Odont tand</i> och <i>Eidos liknande. Tandliknande</i> .
Olecranon	Grekiska <i>olene armbåge</i> och grekiska <i>kranos hjälm</i>
Ollier	Louis 1830-1900 fransk kirurg, Lyon
Mb Ollier	Dyschondroplasi. Multipel missbildningssjukdom i tillväxtbrosk med felväxt och exostoser, som deformerar leder och extremiteter.
Ombrédanne	Louis M A 1871-1956 fransk kirurg, Paris (mejsel).
Onychogryphos	Benämning på starkt förtjockad, krokig och missbildad stortånagel. Orsaken okänd. Nagelroten får vanligen tas bort så att nageln ej växer ut i gen.
Oribasius	326-403 e.Kr. bysantinsk läkare, medicinsk vetenskapsman. Hjälpte till att etablera Galenos auktoritet.
Ortolani	Marino 1904-1987 italiensk barnläkare, Ferrara (Ortolanis knäpp)
Ortolanis knäpp	Ett diagnostiskt tecken vid medfödd höftledsluxation. Om båda höfterna böjs till 90° och därefter abduceras utåt mot underlaget med patienten liggande på rygg uppstår en hörbar och kännbar knäpp i höftleden om den ligger luxerad bakåt. Vid denna rörelse reponeras höften till sitt rätta läge.
Ortopedi	Grekiska <i>Orthos att rätta upp</i> och <i>Pais barn</i> .

Ortos	Den moderna benämningen på olika bandage som används för att staga upp extremiteter eller bål vid felställningar och svaghet.
Osgood	Robert B 1873-1956 amerikansk ortoped, Boston (Mb Osgood-Schlatter). V g se Mb Schlatter.
Osteochondrosis dissecans	En spontan bennekros av okänd etiologi där det nekrotiska benet avgränsats från omgivande ben och till slut kan bli helt löst och ramla ut i leden som en fri kropp. Vanligaste lokalisationen är knäleden därefter fotled, armbåge och höft. Kallas även osteochondritis dissecans.
Osteoclastom	Jättecellstumör, se detta.
Osteosyntes	Sammanfogning av brutna bendelar med olika former av s.k. osteosyntesmaterial (skruvar, spik eller platta).
Osteotomi	Enkel klyvning av ett ben med mejsel eller såg.
Paget	Sir James 1814-1899 engelsk kirurg, London. (Mb Paget)
Pagets sjukdom	Osteitis deformans. Sjuklig förändring i skelettets struktur. Ovanlig i Sverige men mycket vanlig i England. Benet blir förtjockat, deformerat. På röntgen syns en grovmaskig benstruktur och viss uppdrivning av den aktuella skelettdelen.
Painful arc	Benämning på en smärtande sektor vid elevation i axeln vid ex vis rotatorcuff-ruptur eller -degeneration. Rörelse omkring horisontalplanet är speciellt smärtsam pga inklämning.
Palmer	Ivar, 1897-1985, Stockholm. Föregångare inom svensk frakturkirurgi och knätraumatologi.
Palmerstift	mindre spik för fixation av fotledsfraktur.
Paracelsus	1493-1541 schweizisk läkare, trodde sig själv överlägsen Celsus, myntade termen "synovia".
Paré	Ambroise 1510-1590 fransk kirurg, Paris. Första beskrivningen av fyseolysis capitis femoris samt av framgångsrik behandling av öppen fraktur utan amputation: hans egen tibiafraktur, skrev första medicinska läroboken på franska. " <i>Kirurgins fader</i> ".
Patella	Latin <i>liten panna</i> , skål diminutiv av <i>Patera skål</i> eller <i>bunke</i> .
Patellalgi	Eller patellofemoralt smärtsyndrom. Bättre beteckning på smärtor i knäskålsregionen än chondromalacia patellae.
Patella alta	Högtstående patella vilket gör att ex. vis luxationer lättare uppstår då det är dålig kongruens mellan patella och den underliggande ledytan på femur. Patella alta anses föreligga när ligamentum patellae är mer än 2,1 x längden av själva patella på en sidobild.
Pauwels	Friedrich 1885-1980 fransk ortoped, Luisen, Aix-la-Chapelle (höftostotomi).
Pavlik	Arnold tjeckisk ortoped (Pavliks skena för behandling av kongenital höftlux).

Payr	Erwin 1871-1946 österrikisk kirurg, Leipzig (Payr-snitt på knä).
Péan	Jules E 1830-1898 fransk kirurg, Paris, införde kärklämmer, peang, och var en av de första att operera in en axelprotes 1893.
Pectineus	Grekiska pekten <i>en kam</i> . Avser spec. blygdbenskammen.
Pellegrini	Augusto 1877- italiensk kirurg, Florens
Pellegrini-Stieda förkalkning	En förkalkning medialt ovan knäleden. Anses vara tecken på gammal ruptur av mediala kollateralligamentet.
Pemberton	Paul A 1905 - amerikansk ortoped (bäckenosteotomi).
Perkins	George 1902-1979 engelsk ortoped, London (Perkins' linje för höftdysplasi).
Peroneus	Grekiska Perone <i>någoting spetsigt</i> jämför med fibula (vadbenet) på latin.
Perry	Jacqueline 1918 - amerikansk ortoped, Los Angeles (gånganalys).
Persson	Måns 1885-1956 svensk kirurg, Halmstad (månsning av gips).
Perthes	Georg C 1869-1927 tysk kirurg, Tübingen (Mb Perthes)
Perthes sjukdom	sjukdom i lårbenshuvudet hos barn - se i övrigt coxa plana.
Phemister	Dallas B 1882-1951 amerikansk kirurg, Chicago (bentransplantation).
Piriformis	Latin pirum <i>päron</i> och forma form. Päronformad.
Pirigoff	Nicolai I 1810-1881 rysk kirurg , St Petersburg (fotamputation).
Pirigoffs amputation	En amputation i själva fotleden med bibehållande av delar av calcaneus och hälens trampdyna.
Pisiformis	Latin pisum <i>ärta</i> och forma <i>form</i> . Ärtformad. Ben i handen.
Platt	Sir Henry 1886-1986 engelsk ortoped, London (Putti-Platts op för axellux)
Plantar	Latin planta <i>fotsula</i> från Grekiska platus <i>platt</i> .
Plinius	Gaius 23-79 E.Kr. romersk författare (Plinius d ä) skrev encyklopedin "Historia Naturalis", bidrog med termen "malleolus". Dog vid Vesuvius utbrott över Pompeji.
Pollex	Latin tumme från polleo, <i>jag är stark</i> med hänvisning till tummens styrka över de andra fingrarna.
Pollex	Julius 134-192, grekisk författare, skrev "Onomasticon" som betyder ordlista. I denna samlade han många medicinska termer som kom att användas under 2:a århundradet. Föregångare till BEN HUR.
Popliteal	Latin poples, <i>händer</i> , nära, för handen. Hör samman med knävecket el. knäleden.

Pott	Sir Percival 1714-1788 engelsk kirurg, London.
Potts fraktur	Öppen fotledsfraktur av speciell typ - pilonfraktur.
Potts sjukdom	Tuberkulos i kotor med sammanfall av kotorna och en kraftig gibbusbildning (kyfos).
Pouteau	Claude 1725-1775 fransk kirurg, Lyon (fraktur = Colles) - se Colles fraktur.
Pseudartros	Benämning på en icke läkt fraktur (falsk led). Definitionen är inte entydig. Ibland krävs påvisande av liten ledkapsel omkring pseudartrosen och ledvätska. På röntgen kräver man vanligen att benändarna är sclerotiska och avrundade samt att mörghkanalen har fyllts igen med ben. Kliniskt brukar man ofta säga att en pseudartros föreligger när en fraktur ej är stabil efter 6 månader.
Psoas	Grekiska <i>psoa länderna</i> (njurtrakten). M. psoas ländmuskeln på bäckenets insida.
Punktion	Införande av kanyl för att avlägsna vätska eller ta prov från en vävnad.
Putti	Vittorio 1880-1940 italiensk ortoped, Bologna (Putti-Platt op för axellux - se nedan).
Putti-Platts operation	Tidigare vanlig operation för axelluxationer varvid man först delar subscapularisssen an över leden, därefter går in i leden och dubblar den uttänjda främre delen av ledkapseln och sedan på nytt syr fast subscapularisssen något mer lateralt så att utåttrotationen minskar.
De Quervain	Fritz 1868-190 schweizisk kirurg, Bern (struma, extensorsenesynovit). Tendovaginit i första senfacket i handleden motsvarande extensor pollicis longus och abductor pollicis brevis.
Radius	Latin <i>eker i hjul</i> från grekiska <i>Radix stråle</i> .
von Recklinghausen	Friedrich D 1833-1910 tysk anatom, Strasburg (neurofibromatos).
Recklinghausens sjukdom	Recklinghausen har givit namn till flera sjukdomar. I ortopediska sammanhang tänker man i första hand på neurofibromatos, en slags godartad förtjockning och bindvävsomvandling av nerver varvid man kan palpera tjocka knöaktiga deformationer i perifera nerver.
Redon	Henri J 1899- fransk kirurg (dränage).
Reiter	Hans C J 1881-1969 tysk läkare, Rostock (Mb Reiter).
Riolan	Jean 1577-1657 fransk anatom, namngav flera muskler. Främsta arbetet " <i>Anatomen corporis humani</i> " 1610.
Rizzoli	Francesco, 1809-1880, it. Ortoped som grundade Rizzoli-institutet i Bologna.
Reposition	Återställande av rätt läge vid benbrott eller vid luxerad led.

Resektion	Avlägsnande av del av organ eller skelett.
Retinakulum	Latin <i>tjuder</i> från <i>retinere att återhålla</i> . Bindvävssträng. Ett band eller en sträng som håller <i>ex. vis</i> patella på plats.
Reverdin	Auguste, 1846-1908, schweizisk kirurg, Genève (underbindningsnål).
Reverdin	Jacques-Louis, 1842-1929, schweizisk kirurg, Genève (osteotomi för hallux valgus).
Reverdingips	Vid scaphoideumfrakturer gipsade man tidigare, förutom tumme och handled, även armbågsleden för att förhindra rotation. Detta har visat sig ge sämre resultat och långsammare läkning än med den s k Böhlergipsen som slutar nedanför armbågen.
Rhizopati	Beteckning på rotsmärta. Detta begrepp används huvudsakligen vid armsmärton. mera sällan som synonym för ischias.
Richard Ringprotes	Richard-Marmor, knäprotes En numera sällan använd höftprotes där både pannan och huvudet var av stål och där en stor skruv i pannan fixerade skålprotesen i bäckenet.
Rissler	John G 1863-1933 svensk kirurg, överläkare Sabbatsbergs sjukhus.
Risslerstift	Mindre spik för fixation av fotledsfrakturer.
Rolando von Rosen	Luigi 1773-1831 italiensk anatom, Turin (fraktur). Sophus 1898 – 1997, svensk ortoped, Malmö (von Rosenskena vid kongenital höftlux).
von Rosenskena	Vid medfödd höftledsluxation hos barn reponerar man luxationen genom att föra benen i grodläge dvs. flexion till 90° och abduktion (utåtföring) av benen tills kapseln tar emot måttligt. Patienten får därefter ligga i denna ställning kontinuerligt i 6-10 veckor.
Rosenkrans	Multipla upphöjningar på bröstkorgens framsida i övergången mellan brosk och ben på revbenen. Är ett tecken på rakit.
Rostfritt stål	Vanligt material för proteser och fixationsmaterial för frakturer. Begreppet är långt ifrån entydigt. Det finns 100-tals kvaliteter av rostfritt stål varav en del är särskilt resistent mot korrosion.
Rufus of Efesos	Ca. 100 E.Kr. romersk läkare, skrev anatomiska texter som var källan till många av Pollux' termer i "Onomasticon".
Ruptur	Bristning.
Rush	Lowry 1897-1965 designade Rush-pin för behandling av frakturer i långa rörben.
Russe	Otto - op för scaphoideumpseudartros.
Russel	Robert H 1860-1933 engelsk kirurg, Melbourne (Russelsträck).

Rydell	Rydells fjäderspik för fixation av cervikala höftfrakturer.
Röntgen	Wilhelm K 1845-1923 tysk fysiker Würzburg (upptäckte röntgenstrålarna).
Sacrum	Latin <i>helgad, helig eller mäktig</i> . med hänvisning till det största benet i ryggen. Korsbenet.
Safenus	Arabiska Al Safin <i>gömd</i> .
Salter	Robert B, 1924 - kanadensisk ortoped, Toronto (bäckenosteotomi, Salter-Harris klassifikation av epifysfrakturer).
Sartorius	Latin Sartor <i>skräddare</i> . Skräddarmuskeln snett över lårets insida.
Schapoideum	Grekiska Skaphe <i>liten båt</i> . Båtbenet i handen.
Scalenussyndrom	Plexus brachialis grenar och ibland a. subclavia kan komma i kontakt med m. scalenus anterior vid dess fäste på första revbenet. Under vissa perioder har det varit mycket populärt att gå in och skära av muskelfästet vid thoracic outlet syndrom.
Scarpa	Antonio 1747-1832 italiensk anatom (Scarpas fascia, Scarpas triangel).
Schanz	Alfred 1868-1931 tysk ortoped, Dresden (benskruv).
Scheuermann	Holger W 1877-1960 dansk ortoped och radiolog, Köpenhamn
Scheuermanns sjukdom	Hos växande ungdomar mellan 10 och 15 år uppstår ibland en uttalad kyfos (puckelrygg) i bröstryggen. Tidigare sattes den i samband med överansträngning. Numera anser man den vara en tillväxtrubbning i kotornas fyser. Man brukar definiera Scheuermann såsom minst 5-graders kilform av minst tre kotor.
Schlatter	Carl, 1864-1934 schweizisk kirurg, Zürich (Osgood-Schlatters sjukdom).
Schlatters sjukdom	Kallas även springpojksjuka. Överansträngning av ligamentum patellae fäste i tuberositas tibiae. Ibland kan det föreligga mikrotrauma och ibland något enstaka stort trauma som orsak. Tillståndet medför smärtor i tuberositas tibiae samt uppdrivning och ömhet. På röntgen ser man uppdrivning av apofysen och fragmentering. Sjukdomen självläker men knät kan ibland behöva avlastas från ansträngning.
Schmorl	Christian G 1861-1932 tysk anatom, Dresden (Schmorlska knutor).
Schultess	Wilhelm, 1855-1917, schweizisk barnläkare. Grundade tillsammans med kirurgen A Lunning den första ortopedkliniken i Zürich vilken fortfarande är i verksamhet.
Sesamoid	Arabiska Semsem <i>sesamfrö</i> genom grekiska Sesamon <i>sesamplanta</i> . Sesamben är små ben som ligger i en sena, vanligen tätt intill dess fäste.

Sharrard	W.J. 1921 - engelsk barnortoped, Sheffield (psoastransferering, barnortopedibok).
Shenton	Edward W H 1872-1955 engelsk radiolog, London (Shentons linje i bäckenet).
Shiers	En av de första gångjärnsproteserna för knäleden 1953. L G P Shiers, engelsk ortoped
Silverskiöld	Nils Otto 1888 - svensk ortoped, Stockholm (knäoperation för cp). Även upphovsman till flygplansskena för arm och en metod för nackgymnastik.
Sinding-Larsen	Christian M F 1866-1930 norsk kirurg, Oslo (patella apicit, Mb Sinding-Larsen).
Skelett	Grekiska Skeletos <i>uttorkad</i> .
Smillie	Ian S 1907-1992 skotsk ortoped, Dundee (meniskkniv). Lärobok i knäkirurgi.
Smith	Robert W 1807-1873 irländsk kirurg (handledsfraktur).
Smiths fraktur	Distal radiusfraktur där dislokationen sker volart. Detta är mindre vanligt än den dorsala dislokationen som kallas Colle's fraktur.
Smith-Petersen	Marius N 1886-1953 amerikansk ortoped, Boston (snitt, cup för höftleden).
Smith-Petersen-spik	En relativt grov trevingad spik som används vid cervikala höftfrakturer. I Sverige motsvaras den närmast av Johansson-spiken.
Soleus	Latin Solea <i>plattfisk, sula, sandal</i> . Avser att den hör samman med fotsulan.
SotA	State of the Art se MARS
Spiegelius	Adrian 1578-1625 belgisk anatom, beskrev spinalmusklerna.
Spina	<i>Taggig bildning, kam</i> . Rygggrad.
Spinal stenosis	Flera definitioner finns på detta begrepp. Anatomiskt tänker man sig en förträngning av själva spinalkanalens benstrukturer. Begreppet har med tiden utvidgats till att bestå i alla slags förträngningar, även av orsakade av diskar, av artros i intervertebralleder mm. Det kliniska tillståndet kännetecknas kanske mest typiskt av en pseudoclaudication intermittens. Smärtor och domningar i benen vid gång. Förbättring när ryggen kyfoseras (t.ex. vid cykling). Normala pulsar i benen. Vid uttalade symtom ev. op med dekompression.
Spondylolisthes	Grekiska spondylos <i>kota</i> och <i>olesthensis att glida</i> . Kotförskjutning, förskjutning av en lumbalryggkota, framåt- och nedåtgående av femte ländkotan; förekommer normalt hos 2-4 % av den vuxna befolkningen.
Sprengel	Otto 1852-1915 tysk kirurg (Sprengels deformitet = högt sittande skapula).

S:t Georg	Ledyteprotes för knäleden. Uppkallad efter sjukhus i Hamburg.
Stack	James. Am. ortoped 1903-1983 Op. Enl. Magnuson-Stack för recidiverande axelluxation.
Steinmann	Fritz 1872-1932 schweizisk ortoped, Bern (metallpinne).
Steinmannpinnar	2-4 mm tjocka stålpinnar med vass spets. Används för frakturfixation eller frakturreposiotion och finns även i gängade varianter.
Stieda	Alfred 1869-1945 tysk kirurg, Königsberg (Pelligrini-Stieda-förkalkning, se detta).
Still	Sir George 1868-1941 engelsk barnläkare, London. (Mb Still = juvenil RA).
Sudeck	Parel H M 1866-1938 tysk kirurg, Hamburg, (Sudecks atrofi - se sympatisk reflexdystrofi))
Sympatisk reflexdystrofi	Ett posttraumatiskt tillstånd som ger svåra smärtor, neurovaskulär dysfunktion med ökad svettsekretion och glansig hud samt ibland mycket uttalad osteoporos. Ibland kan den posttraumatiska osteoporosen vara det nästan enda delfenomenet i en sympatisk reflexdystrofi. Sudeck-atrofi, causalggi, posttraumatisk osteoporos är synonymer.
Supraspinatussyndrom	Se cuffruptur.
Swanson	Knog- och fingerproteser. Alfred Swanson, 1923-, am. ortoped.
Sylvius	Jacobus 1478-1555 fransk anatom, en av de förste som namngav musklerna istället för att numrera dem.
Syme	James 1799-1870 skotsk kirurg, Edinburgh (fotamputation).
Symes amputation	Amputation genom fotleden med sparande av trampdynan till hälen.
Synovia	Grekiska Syn <i>med</i> eller <i>utan</i> Oon <i>ägg</i> sålunda <i>av ett ägg - äggvita?</i> . Ledvätska.
Sätherberg	C Herman 1812-1897 svensk ortoped, föreståndare Gymnastiskt-ortopediska institutet i Stockholm. Skrivit "Sjung om studentens lyckliga dag", "Glad såsom fågeln", "Vintern rasat ut".
Tachdjian	Mihran O 1927- libanesisk-amerikansk barnortoped, Chicago (förf. till Pediatric Orthopedics).
Talipes	Latin talipedare <i>att vara vinglig på foten</i> , att stappla, att gå på en fotknöl. Klumpfot.
Talus	Latin taxillus, <i>tärning</i> . Språngbenet.
Tarsaltunnelsyndrom	N. tibialis post. kan komma i kläm bakom mediala malleolen eller då den går in under fotvalvet. Domningar och nattsmärtor i framfoten (fotsulan). Operation med dekompression vid uttalade besvär.

Tarsus	Grekiska Tarsos <i>spjällåda</i> eller videkorg. Användes av grekerna i meningen fotsulan. Ankel, vrist, fotled.
Tenar	Grekiska Thenein <i>att slå till</i> . Tumvalken.
Tendon	Latin Tendere <i>att sträcka ut</i> från Grekiska Tenon <i>åtsittande sträckt band</i> . Sena.
Tennisarmbåge	Överansträngningstendinos i senorna som utspringer från epicondylus lateralis humeri motsvarande m extensor carpi radialis longus och brevis. Kan behandlas konservativt. Opereras ibland med avlossande av detta fäste. Lateral epicondylalgi.
Tenotomi	Avskärning av en sena.
Teres	Latin avrundad, från terere <i>gnugga eller mala jämnt</i> . Ligament i höftleden.
Thomas	Hugh Owen, 1834-1891 engelsk ortoped, Liverpool (Thomas splint, test för höftflexion).
Thomas skena	Denna ortos användes tidigare som avlastning vid coxa plana.
Thomas test	Ett prov på flexionskontraktur i höftleden. Patienten ligger på rygg. Den friska höften böjs maximalt under samtidig kontroll att ländryggen blir plan. Normalt ska därvid den andra sidans lår ligga kvar på underlaget. Om låret följer med upp föreligger troligen en kontraktur.
Thompson	Frederick R, -1983 amerikansk ortoped, New York (höftendoprotes).
Thompson	T G (test för achillesseneruptur).
Thompsonprotes	Användes tidigare huvudsakligen vid cervikala höftfrakturer med normal acetabulum.
Thornton	John K 1845-1904 skotsk kirurg, Edinburgh, (spik för collum femoris).
Tibia	Latin <i>flöjt</i> . Skenben, underbenets främre och tjockare skelettben.
Tillaux	Paul J 1834-1904 fransk kirurg, Paris (fotledsfraktur hos barn).
Tinel	Jules 1879-1952 fransk neurolog, Paris (Tinels tecken).
Tinels tecken	Vid slag med perkussionshammare eller fingret mot n. medianus över handleden uppstår onormal smärta. Detta är tecken på medianuskompression eller karpaltunnelsyndrom.
Titzes sjukdom	Smärtsam svullnad på bröstkorgens framsida motsvarande övergången mellan brosk och ben på revbenen. Oklar genes.
Tooth	Howard H 1856-1925 engelsk neurolog, London (Charcot-Marie-Tooths syndrom)

Torticollis	En felställning i halsen med mångskiftande genes. Den medfödda sjukdomen beror på skrumpling av m. sternocleidomastoideus och behandlas med operation och exstirpation av någon cm av muskelfästet. Hos vuxen vanligen akut smärttillstånd med olika genes
Trabecula	Latin <i>liten bjälke</i> , dimunitiv av <i>Trabes en bjälke</i> eller <i>timmer</i> . Benbalk.
Transfixation	Metod att fixera benbrott med genomgående spikar, sammanhållna av gips eller instrument. Jfr extern fixation
Transplantation	Flyttning av levande organ.
Transposition	Förflyttning t ex av en sena eller nerv.
Trendelenburg	Friedrich 1844-1924 tysk kirurg, Leipzig (Trendelenburgs prov).
Trendelenburgs prov	När man står på ett ben lyfter man normalt andra sidans bäcken något i höjden. Om gluteus medius är försvagad eller höften smärtar sjunker man istället ned på den andra sidan p g a muskelinsufficiens (positivt prov).
Triquetrum	Latin <i>tungformad</i> . Os triquetrum - det trekantiga benet i handleden.
Trochanter	Grekiska Trochos <i>hjul, springare</i> . Ett av de båda benutskotten (muskelfästena) på lårbenets övre del.
Trochlea	Latin en <i>talja, trissa</i> från grekiska Trochilea <i>en trissa</i> från grekiska Trochos <i>ett hjul</i> .
Trueta	Joseph 1897-1977 spansk ortoped, Oxford (pionjär inom benhistologi).
Ulna	Latin från Grekiska olene <i>armbåge</i> . Armbågsbenet.
Utmattningsfrakturer	Kallas även marschfrakturer - se detta.
Valgus	Latin <i>Kobent</i> . Termen genu valgum i nuvarande mening kobent kom inte att användas förrän 1800-talet.
Varus	Latin <i>Hjulbent</i> - se valgus.
Velpeau	Alfred, 1795-1867, fransk kirurg som beskrev förband att immobilisera armen till bålen.
Venel	Jean-André 1740-1791 schweizisk läkare, Orbe, öppnade 1780 världens första ortopediska sjukhus i Orbe nära Lausanne i Schweiz.
Ventralisering	Framflyttning av t ex knäskålssensans fäste.
Verbrügge	Jean 1896-1899 belgisk ortoped, Antwerpen och Gent (frakturång).
Vertebra	Lat <i>sammanfogning, fog</i> från Vetere <i>vända</i> , sålunda ryggbenet som kan vända sig. Ryggkota.
Vesalius	Andreas 1514-1564 belgisk anatom, student hos Sylvius. Lösgjorde sig från Galen's tradition.
Vidal-Audrey	Transfixationsmetod, stabilisering av benbrott med hjälp av metallpinnar genom skelettet.

Vinculum	Latin <i>en kedja</i> . Band.
Vitallium	En mycket stark legering av kobolt, krom, nickel. Den är inert i vävnaderna. Mycket använd för intern fixation och för proteser.
Volar	Latin <i>Vola handflata</i> från grekiska <i>Ballo att kasta</i> .
von Volkmann	Richard 1830-1899 tysk kirurg, Halle (Volkmanns kontraktur).
Volkmanns kontraktur	Ischemisk nerv- och/eller muskelskada efter obehandlat akut kompartmentsyndrom med olika typiska deformiteter beroende på vilka muskelloger som drabbats i övre eller nedre extremiteterna.
Wagner	Heinz 1929 - tysk ortoped, Nürnberg (benförlängning, höftendopotes, acetabularosteotomi). Höftprotes av speciell typ.
Waldenström	Henning 1877-1972 svensk ortoped, Stockholm (beskrev <i>coxa plana</i>).
Walldius	Knäledsprotes av gångjärnstyp.
Watson-Jones	Sir Reginald 1902-1972 engelsk ortoped, London.
Watson-Jonesoperation	Mjukdelsplastik vid fotledsinstabilitet.
Weaver-Dunn	Op vid smärta efter akromioklavikulär luxation. Kombinerar lateral clavikelresektion med transposition av lig coracoakromiale.
Weiss	Fjädrar med vilka kotfrakturer op kan stabiliseras.
Whiplash skada	Pisksnärtskada eller slungskada. Uppkommer framför allt vid påkörning bakifrån i bil då huvudet först slungas bakåt när sätet åker framåt och därefter av rekylen då huvudet på nytt slungas framåt. Ger upphov till slitningar i ligamenten i halsryggen, ev. kotfrakturer. Vid enbart ligamentskador kan röntgen vara negativ men patienten kan ändå utveckla långdragna besvär. Aktiv rehabilitering viktig.
Wiberg	Gunnar 1902-1988 svensk ortoped, Stockholm och Lund (Wiberg-vinkel vid höftdysplasi och -lux).
Wibergs märkla	För fixation av fotledsbrott.
Wiles	Philip 1899-1967 engelsk ortoped, London. Den första totalprotesen för höftleden av rostfritt stål 1938.
Wolff	Julius 1836-1902 tysk ortoped, Berlin (Wolffs lag).
Wolffs lag	<i>“Ett ben vill alltid utveckla sig på det sätt att dess struktur är i bästa möjliga stånd att bära den givna belastningen”.</i>
Xenotransplantat	Vävnad flyttad från en art till en annan obesläktad art.
Zander	Jonas, 1835-1920, svensk ortoped, uppfann maskiner för sjukgymnastisk träning, drev ortopediskt institut i Stockholm
Zickelinstrument	Detta fixationsmedel är en kombination av en spik som går in i collum-caput och en spik som går ned i mörghålan på femur. Samma idé finns i gammaspiken och Grossespiken.